

Vergaderjaar 2008–2009

27 406

Nota «De kenniseconomie in zicht»

Nr. 150

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, EN VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 september 2009

Op 25 juni jl. spraken ondergetekenden met uw vaste commissie voor Economische Zaken over onze brief van 15 mei 2009 over de inzet van middelen ter versterking van de kennisinfrastructuur en over de tijdelijke inzet van kenniswerkers (27 406, nr. 144). Zoals toegezegd tijdens dat overleg, informeren wij u graag over de uitkomsten van de eerste tender tijdelijke inzet kenniswerkers.

Zoals aangegeven in onze brief van 15 mei is in het aanvullende beleidsakkoord «Werken aan toekomst» voor 2009 en 2010 in totaal € 280 mln beschikbaar gesteld voor versterking van de kennisinfrastructuur en tijdelijke inzet van private kenniswerkers in het publieke domein. Deze middelen zijn bedoeld om de gevolgen van de mondiale recessie voor de kennispositie van Nederlandse bedrijven te dempen en tegelijkertijd de kansen te benutten voor een duurzame en innovatieve economie. De enveloppe van € 280 mln is vormgegeven als één programma van twee ministeries. Het programma betreft twee sporen die elkaar aanvullen:

Spoor 1: Kenniswerkers (€ 180 mln). Dit spoor beoogt kenniswerkers op termijn voor Nederlandse bedrijven te behouden. Ondernemingen die kampen met acute omzetzakelijkheid kunnen voor een periode van maximaal 1,5 jaar een deel van hun onderzoekers in de regio inzetten voor onderzoek en ontwikkeling op prioritaire thema's in de publieke kennisinfrastructuur, bijvoorbeeld bij een universiteit of bij TNO. Ook kunnen kennisinstellingen binnen deze thema's jonge onderzoekers laten participeren.

Spoor 2: High Tech Topprojecten (€ 100 mln). Met dit spoor worden omvangrijke strategische R&D-projecten van minimaal € 20 mln op het gebied van High Tech Systemen gestimuleerd.

Op 10 juli jl. is de eerste tender (€ 50 mln) van de subsidieregeling Kenniswerkers gesloten. De belangstelling voor deze tender heeft de verwachtingen overtroffen. Er zijn in totaal 181 aanvragen ingediend met een

subsidieverzoek van in totaal € 188,6 mln. Afgelopen weken is in samenwerking tussen SenterNovem en NWO tot een beoordeling en ranking van de voorstellen gekomen op basis van de in de regeling aangegeven criteria:

- Het verband van de projectomvang en het effect van de crisis op de onderneming
- De kwaliteit en de bijdrage aan een maatschappelijk thema
- De vormgeving van de samenwerking en uitwisseling van kenniswerkers.

Deze beoordeling heeft geleid tot een advies van SenterNovem en NWO waarin, gezien de hoge kwaliteit van de voorstellen, wordt geadviseerd om 128 aanvragen (€ 134,3 mln) te honoreren.

Wij hebben dit advies inmiddels integraal overgenomen. Weliswaar is sprake van een veel hoger bedrag dan aanvankelijk gepubliceerd, maar gezien de economische situatie is het van belang goede voorstellen snel toe te wijzen en deze niet onnodig te laten wachten op een tweede tender.

Met honorering van deze 128 aanvragen worden 1336 kenniswerkers en 136 jonge onderzoekers geaccommodeerd. Zij kunnen nu voor anderhalf jaar aan de slag bij universiteiten, Grote Technologische Instituten (GTI's), TNO en hogescholen.

Circa 20 grote bedrijven die in samenwerking met onderzoeksinstituten projecten toegekend krijgen nemen in totaal circa 80% van de kenniswerkers voor hun rekening.

De participatie van het midden- en kleinbedrijf in de toekenningen is groot. Uit een quick scan van de te honoreren aanvragen blijkt dat midden- en kleinbedrijven bij ongeveer 80% van de aanvragen betrokken zijn (als penvoerder of als partner). Zo zijn er van de 128 toekenningen ruim 90 toekenningen waar het midden- en kleinbedrijf penvoerder is. Maar ook bij de toekenningen aan de grote bedrijven zijn midden- en kleinbedrijven vaak partner in het project.

De toekenningen variëren van projecten waarbij 1 kenniswerker wordt gedetacheerd (31 toekenningen) tot projecten waarbij meer dan 100 kenniswerkers worden gedetacheerd (3). Bij deze grote projecten zijn in totaal ruim 20 jonge onderzoekers betrokken.

Ongeveer 60% van de kenniswerkers wordt bij de universiteiten ondergebracht, met name bij de 3 technische universiteiten. Ruim 30% wordt bij de diverse TNO instellingen geplaatst. In een aantal gevallen worden kenniswerkers geplaatst bij technologische topinstituten en hogescholen. De thema's waarmee de kenniswerkers en jonge onderzoekers zich gaan bezighouden betreffen high tech systemen (48%), gezondheid (17%), energie (10%) en daarnaast gebieden zoals chemie (5,6%), automotive (5%) en materialen (5%).

Eind september komt een tweede ronde waarop bedrijven samen met onderzoeksinstituten kunnen inschrijven. Daarvoor is dus nog € 45 miljoen beschikbaar.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk